

והוציאתי אתכם! אלא עקר של הכל בראשונה שרצה קדוש ברוך הוא לבשר להם מבחן של כלל בראשונה.

אמר רבי יוסי, והרי הבחן שבעל ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים, ואמר אותו לבעז? אמר לו, באות זמן אין המבחן אלא היציאה, שחשבו שלא יצא מעבודתם לעולמים, משום שהיו רואים שם שפל האסירים שהיו ביניים, קושרים אותם בקשרם כשוף, ולא יכולים לצאת מבנייהם לעולמים. וכן חשבו במא שחייב עליהם מכל.

ואם אמר, אף על גב שיצאו, הרי أولי יילכו וחילויהם אחריהם לתקן להם - כתוב והצלה אתכם מעבודתם. ואם אמר, הרי יצאו ויצלו ולא תהיה להם גאה - תלמוד לומר וגאלתיהם אתכם בזורע נטויה. ואם אמר לא יקבלם - הרי כתוב ולקחה. ואם אמר, כשיקבלם לא יבאים הארץ - הרי כתוב והבאתי אתכם וגוי.

רעה מהימנא

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים ועודעתם כי אני ה' אלהיכם וגוי. מצהה זו ראשונה של כל המצוות. ראשית רשות לכל המצוות - לדעת את הקדוש ברוך הוא בכלל. מה זה בכלל? לדעת שהוא בכלל. ששית שליט עליון שהוא רבון העולם, וברא אל כל העולמות. וזהו שמים הארץ וכל חילויהם. וזהו בכלל. וסוף הכל בפרט, לדעת אותו בפרט.

ובכל ופרט הוא ראש וסוף, סוד של זכר ינקבה אחד, ונמצא אדם בעולם הזה שמתעטק בכל ופרט, אדם בעולם הזה היה כלל ופרט.

למיمر מעיקרא וגאלתיהם אתכם, ולכתר והוציאתי אתכם. אלא, עקרא דכלא בקדמיה, דבעא קדשא בריך הוא לבשרא לון בשחאה דכלא בקדמיה.

אמר רבי יוסי, והא שבחא דכלא, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי (דף כ"ה ע"א) לכם לאלהים, ואמר לייה לבתר. אמר לייה, בההוא זמנא, לית להו שבחא אלא יציאה. דחשיבי דלא יפקון מעבודותהון לעלמיין, בגין דהוו חמאן פמן דכל אסירי דהו בינויה מקשו לון בקשרא דחרשי, ולא יכין לנפקא מבנייהו לעלמיין. בגין בז, מה דחייב עליהו מכל, אתהברו ביה.

אי תימא אף על גב דנפקו, ה' דילמא יזלין (חילחו) בתרייהו לאבאשה לון, כתיב והצלה אתכם מעבודתם. ואי תימא ה' יפקון וישתובון, ולא יהא לון פריקא, תלמוד לומר וגאלתיהם אתכם בזורע נטויה. ואי תימא לשיקבלם לא יבאים לארץ, ה' כתיב תימא בשיקבלם לא יבאים לארץ, ה' כתיב והבאתי אתכם וגוי.

רעה מהימנא

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה' אלהיכם וגוי. (שמות ו') פקודא דא קדמאה דכל פקידין. ראשיתא קדמאה דכל פקידין, למנדע ליה לקודשא בריך הוא בכלל. מי בכלל. למנדע דאית שליתא עליה, דאייה רבון עליון, וברא עלמיין בלהו, שמיא וארעא וכל חילויהם. ודא אייה בכלל. וסופה דכלא בפרט, למנדע ליה בפרט.

יבל ופרט אייה רישא וסופה רזא דבר ונוקבא בחדא, ואשתכח בר נש